

รู้ภาษีรู้หัก ณ ที่จ่าย

ตอนที่ 3

สำหรับท่านผู้อ่านที่ติดตามและเข้าใจวิธีการคำนวณ “รู้ภาษีรู้หัก ณ ที่จ่าย ตอนที่ 1-2” แล้ว จะทำให้สามารถเข้าใจวิธีการคำนวณในตอนที่ 3 กรณีการออกภาษีแทนให้ได้อย่างสบาย ๆ ถึงแม้วิธีการคำนวณจะมีความซับซ้อนหลายขั้นตอนมากกว่าก็ตาม ซึ่งการคำนวณออกภาษีแทนให้ มี 2 กรณีดังนี้

กรณีที่ 1 กรณีนายจ้างออกเงินค่าภาษีแทนให้ลูกจ้างสำหรับเงินเดือนและค่าจ้าง ที่ลูกจ้างได้รับในปีใด โดยลูกจ้างไม่ต้องรับภาระในการเสียภาษีของตนเองเลย ให้นำเงินค่าภาษีที่นายจ้างออกแทนให้ไปรวมกับเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับในปีนั้น แล้วคำนวณตามเกณฑ์ในมาตรา 48 (1) แห่งประมวลรัษฎากร จนกว่าจะไม่มีเงินค่าภาษีที่นายจ้างต้องออกแทนให้อีก

ตัวอย่างที่ 5 นายณัฐวุฒิ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 50,000 บาท มีภรรยาชอบด้วยกฎหมาย และบุตรกำลังศึกษา 1 คน บริษัทนายจ้างจ่ายภาษีแทนให้ตลอดไป ผู้จ่ายเงินได้ต้องคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย ดังนี้

วิธีการคำนวณ

◆ ครั้งที่ 1		
เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี	$= 50,000 \times 12$	= 600,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)		= 60,000 บาท
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย		= 540,000 บาท
หัก ค่าลดหย่อน (30,000 + 30,000 + 17,000)		= 77,000 บาท
คงเหลือเงินได้สุทธิ		= 463,000 บาท
ภาษีเงินได้ทั้งปี		= 23,800 บาท
$(300,000 - 150,000 = 150,000 \times 5 \%) + (163,000 \times 10 \%)$		

◆ **ครั้งที่ 2**

เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี = 50,000 x 12	= 600,000	บาท
บวก ภาษีที่คำนวณ ได้ครั้งที่ 1	= 23,800	บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน	= 623,800	บาท
หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)	= 60,000	บาท
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย	= 563,800	บาท
หัก ค่าลดหย่อน (30,000 + 30,000 + 17,000)	= 77,000	บาท
คงเหลือเงินได้สุทธิ	= 486,800	บาท
ภาษีเงินได้ทั้งปี	= 26,180	บาท
(300,000 – 150,000 = 150,000 x 5 %) + (186,800 x 10 %)		

◆ **ครั้งที่ 3**

เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี = 50,000 x 12	= 600,000	บาท
บวก ภาษีที่คำนวณ ได้ครั้งที่ 2	= 26,180	บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน	= 626,180	บาท
หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)	= 60,000	บาท
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย	= 566,180	บาท
หัก ค่าลดหย่อน (30,000 + 30,000 + 17,000)	= 77,000	บาท
คงเหลือเงินได้สุทธิ	= 489,180	บาท
ภาษีเงินได้ทั้งปี	= 26,418	บาท
(300,000 – 150,000 = 150,000 x 5 %) + (189,180 x 10 %)		

◆ **ครั้งที่ 4**

เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี = 50,000 x 12	= 600,000	บาท
บวก ภาษีที่คำนวณ ได้ครั้งที่ 3	= 26,418	บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน	= 626,418	บาท
หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)	= 60,000	บาท
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย	= 566,418	บาท
หัก ค่าลดหย่อน (30,000 + 30,000 + 17,000)	= 77,000	บาท
คงเหลือเงินได้สุทธิ	= 489,418	บาท
ภาษีเงินได้ทั้งปี	= 26,441.80	บาท
(300,000 – 150,000 = 150,000 x 5 %) + (189,418 x 10 %)		

◆ ครั้งที่ 5

เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี	= 50,000 x 12	= 600,000	บาท
บวก ภาษีที่คำนวณ ได้ครั้งที่ 4		= 26,441.80	บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน		= 626,441.80	บาท
หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)		= 60,000	บาท
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย		= 566,441.80	บาท
หัก ค่าลดหย่อน (30,000 + 30,000 + 17,000)		= 77,000	บาท
คงเหลือเงินได้สุทธิ		= 489,441.80	บาท
ภาษีเงินได้ทั้งปี		= 26,444.18	บาท

$$(300,000 - 150,000 = 150,000 \times 5 \%) + (189,441.80 \times 10 \%)$$

◆ ครั้งที่ 6

เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี	= 50,000 x 12	= 600,000	บาท
บวก ภาษีที่คำนวณ ได้ครั้งที่ 5		= 26,444.18	บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน		= 626,444.18	บาท
หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)		= 60,000	บาท
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย		= 566,444.18	บาท
หัก ค่าลดหย่อน (30,000 + 30,000 + 17,000)		= 77,000	บาท
คงเหลือเงินได้สุทธิ		= 489,444.18	บาท
ภาษีเงินได้ทั้งปี		= 26,444.42	บาท

$$(300,000 - 150,000 = 150,000 \times 5 \%) + (189,444.18 \times 10 \%)$$

◆ ครั้งที่ 7

เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี	= 50,000 x 12	= 600,000	บาท
บวก ภาษีที่คำนวณ ได้ครั้งที่ 6		= 26,444.42	บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน		= 626,444.42	บาท
หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)		= 60,000	บาท
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย		= 566,444.42	บาท
หัก ค่าลดหย่อน (30,000 + 30,000 + 17,000)		= 77,000	บาท
คงเหลือเงินได้สุทธิ		= 489,444.42	บาท
ภาษีเงินได้ทั้งปี		= 26,444.44	บาท

$$(300,000 - 150,000 = 150,000 \times 5 \%) + (189,444.42 \times 10 \%)$$

◆ ครั้งที่ 8

เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี	=	600,000	บาท
บวก ภาษีที่คำนวณ ได้ครั้งที่ 7	=	26,444.44	บาท
รวมเงินได้พึงประเมิน	=	626,444.44	บาท
หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)	=	60,000	บาท
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย	=	566,444.44	บาท
หัก ค่าลดหย่อน (30,000 + 30,000 + 17,000)	=	77,000	บาท
คงเหลือเงินได้สุทธิ	=	489,444.44	บาท
ภาษีเงินได้ทั้งปี	=	26,444.44	บาท

$(300,000 - 150,000 = 150,000 \times 5 \%) + (189,444.44 \times 10 \%)$

◆◆ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เดือนละ (26,444.44 หาร 12)	=	2,203.70	บาท
เหลือเศษ	=	0.003	บาท
จำนวนเงินเหลือเศษให้รวมกับเงินภาษีที่จะต้องหักไว้ครั้งสุดท้าย			
ในเดือนธันวาคม = 2,203.70 + (0.003 x 12)	=	2,203.74	บาท
สรุป ผู้จ่ายเงินได้จะต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายของ นายณัฐวุฒิ ในกรณีนี้ ดังนี้			
เดือนมกราคม – พฤศจิกายน เดือนละ	=	2,203.70	บาท
เดือนธันวาคม	=	2,203.74	บาท

กรณีที่ 2 กรณีนายจ้างออกเงินค่าภาษีแทนให้ลูกจ้าง สำหรับเงินเดือนหรือค่าจ้างเป็นจำนวนที่แน่นอน เช่น เท่ากับจำนวนภาษีที่ต้องชำระให้นำเงินค่าภาษีที่นายจ้างออกแทนให้ไปรวมกับเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับในปีนั้น แล้วคำนวณภาษีตามเกณฑ์ในมาตรา 48 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

ตัวอย่างที่ 6 จากตัวอย่างที่ 5 บริษัทนายจ้างจ่ายภาษีแทนให้ครั้งเดียวเป็นจำนวนที่แน่นอนผู้จ่ายเงินได้ต้องคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย ดังนี้

วิธีการคำนวณ

◆	ครั้งที่ 1		
	เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี = $50,000 \times 12$	= 600,000	บาท
	หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)	= 60,000	บาท
	คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย	= 540,000	บาท
	หัก ค่าลดหย่อน ($30,000 + 30,000 + 17,000$)	= 77,000	บาท
	คงเหลือเงินได้สุทธิ	= 463,000	บาท
	ภาษีเงินได้ทั้งปี	= 23,800	บาท
	$(300,000 - 150,000 = 150,000 \times 5 \%) + (163,000 \times 10 \%)$		
◆	ครั้งที่ 2		
	เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี = $50,000 \times 12$	= 600,000	บาท
	บวก ภาษีที่คำนวณ ได้ครั้งที่ 1	= 23,800	บาท
	รวมเงินได้พึงประเมิน	= 623,800	บาท
	หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)	= 60,000	บาท
	คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย	= 563,800	บาท
	หัก ค่าลดหย่อน ($30,000 + 30,000 + 17,000$)	= 77,000	บาท
	คงเหลือเงินได้สุทธิ	= 486,800	บาท
	ภาษีเงินได้ทั้งปี	= 26,180	บาท
	$(300,000 - 150,000 = 150,000 \times 5 \%) + (186,800 \times 10 \%)$		
◆◆	ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เดือนละ (26,180 / 12)	= 2,181.66	บาท
	เหลือเศษ	= 0.006	บาท
	จำนวนเงินเหลือเศษให้รวมกับเงินภาษีที่จะต้องหักไว้ครั้งสุดท้าย		
	ในเดือนธันวาคม = $2,181.66 + (0.006 \times 12)$	= 2,181.74	บาท
	สรุป ผู้จ่ายเงินได้จะต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายของ นายณัฐวุฒิ ในกรณีนี้ ดังนี้		
	เดือนมกราคม - พฤศจิกายน เดือนละ	= 2,181.66	บาท
	เดือนธันวาคม	= 2,181.74	บาท

2. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายในเดือน ธันวาคม ซึ่งเป็นเงินภาษีที่จะต้องหักไว้เป็นครั้งสุดท้ายในปีนั้น ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินมีสิทธิที่จะคำนวณภาษีเพื่อให้อุดเงินภาษีที่หัก เมื่อรวมแล้วเท่ากับจำนวนภาษีที่ผู้มีเงินได้จะต้องเสียภาษีทั้งสิ้น โดยนำจำนวนภาษีที่หักและนำส่งไว้แล้วมาหักออกจากภาษีที่ต้องเสียทั้งสิ้น ได้ผลลัพธ์เป็นเงินเท่าใดให้หักและนำส่งไว้เท่านั้น เช่น

นายธนรัฐ มีเงินได้พึงประเมินที่จะต้องเสียภาษีทั้งปี จำนวน 20,140 บาท ซึ่งจะต้องถูกหักภาษีไว้เดือนละ 1,678.33 บาท ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินได้หักภาษี (คำนวณตามข้อ 1) และนำส่งไว้เดือนละ 928.33 บาท เป็นเวลา 9 เดือน (มกราคม – กันยายน) และเดือนละ 4,315 บาท เป็นเวลา 2 เดือน (ตุลาคม – พฤศจิกายน) รวมเป็นเงินภาษีที่หักและนำส่งไว้แล้ว = $(928.33 \times 9) + (4,315 \times 2) = 16,984.97$ บาท เหลือภาษีที่จะต้องหักและนำส่งในเดือนธันวาคม = $20,140 - 16,984.97 = 3,155.03$ บาท

3. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายในเดือนสุดท้ายที่ผู้มีเงินได้ออกจากงานระหว่างปี ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินมีสิทธิที่จะคำนวณภาษี เพื่อให้เงินภาษีที่หักไว้ถูกต้องครบถ้วนตามรายการค่าลดหย่อนที่แท้จริงตามหลักฐานที่ผู้มีเงินได้นำมาแสดง โดยนำเงินภาษีที่หักไว้ไม่ครบถ้วนหรือเกินในเดือนก่อน ๆ มารวมหรือหักกับภาษีที่ต้องหัก ณ ที่จ่ายไว้ครั้งสุดท้ายนั้น ได้ผลลัพธ์เป็นเงินเท่าใด ให้หักและนำส่งไว้เท่านั้น

ตัวอย่างที่ 7 การคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย ให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักฐานการหักลดหย่อนที่แท้จริงที่ผู้มีเงินได้นำมาแสดง กรณีลาออกจากงานระหว่างปีภาษี จากตัวอย่างที่ 1 นายธนรัฐ ได้ลาออกจากงานวันที่ 30 มิถุนายน 2558 และไม่สามารถนำหลักฐานการจ่ายเบี้ยประกันชีวิตจำนวน 80,000 บาท ที่แจ้งรายการขอหักลดหย่อนไว้ต่อผู้จ่ายเงินได้มาแสดงได้ แต่ได้รับใบเสร็จรับเงินดอกเบี้ยยืมที่จ่ายในแต่ละเดือนมาแสดง 10,000 บาท/เดือน ผู้จ่ายเงินได้ต้องคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่ายดังนี้

วิธีการคำนวณ

เงินเดือนเสมือนหนึ่งว่าได้จ่ายทั้งปี	$= 65,000 \times 12$	$= 780,000$	บาท
หัก ค่าใช้จ่าย (40 % ไม่เกิน 60,000 บาท)		$= 60,000$	บาท
คงเหลือเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย		$= 720,000$	บาท
หัก ค่าลดหย่อนส่วนตัว	30,000 บาท		
ค่าลดหย่อนคู่สมรส	30,000 บาท		
ค่าลดหย่อนบุตรศึกษา 2 คน	34,000 บาท		
ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมฯ	100,000 บาท	$= 194,000$	บาท
คงเหลือเงินได้สุทธิ		$= 526,000$	บาท
ภาษีเงินได้ทั้งปี		$= 31,400$	บาท
$(300,000 - 150,000 = 150,000 \times 5 \%) + (200,000 \times 10 \%) + (26,000 \times 15\%)$			
◆◆ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายแต่ละเดือน (31,400 หาร 12 เดือน)		$= 2,616.66$	บาท
ภาษีที่นำส่งไว้ขาดแต่ละเดือน $(2,616.66 - 1,841.66)$		$= 775$	บาท
จำนวนเดือนที่ส่งไว้ขาด คือ 5 เดือน (มกราคม – พฤษภาคม : $775 \times 5 = 3,875$ บาท)			
ภาษีที่ต้องนำส่งในเดือนมิถุนายน $2,616.66 + 3,875$		$= 6,491.66$	บาท
สรุป ผู้จ่ายเงินได้จะต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายของ นายธนรัฐ			
เดือนมกราคม – พฤศจิกายน เดือนละ		$= 1,841.66$	บาท
เดือนธันวาคม		$= 1,841.74$	บาท

4. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่ายสำหรับเงินได้พึงประเมินที่จ่ายในเดือนอื่นนอกจากกรณีตามข้อ 2 และข้อ 3 ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินยังคงต้องคำนวณภาษีและหักตามมาตรา 50 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ตามที่กล่าวในข้อ 1

จะเห็นได้ว่า

การคำนวณภาษีหัก ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 50 (1) นี้ จะเป็นการคำนวณหัก ณ ที่จ่าย เฉพาะเงินได้พึงประเมินที่ได้รับตามมาตรา 40 (1) เงินเดือน โบนัส ฯลฯ และมาตรา 40 (2) ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ฯลฯ เท่านั้น ซึ่งวารสารสรรพากรหวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกท่าน ที่มีหน้าที่เป็นผู้จ่ายเงินได้และผู้มีเงินได้ จะทำหน้าที่ในการนำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้องต่อไป

